

EURO BÖLGESİ İZLEME RAPORU

(15 TEMMUZ-15 AĞUSTOS)

I.Genel Ekonomik Göstergelere İlişkin Gelişmeler:

Deutsche Bank'ın, Euro Bölgesi büyümesinin, bu yılki yüzde 2 seviyesinden sonra, gelecek yıl yüzde 3 düzeyinde gerçekleşmesini beklediği, ancak Bölgedeki işsizliğin, gelecek yıl içinde yüzde 10 seviyesinin çok altına düşmesini beklemediği bildirilmiştir.

Almanya İstatistik Ofisi IFO ise, Euro Bölgesi ekonomisinin, 1999 yılında yüzde 2, 2000 yılında ise yüzde 2.6 olarak büyüme göstereceğini tahmin ettiklerini açıklamıştır.

Ekonomistler ise Almanya ekonomik büyümesinin bu yılın ikinci yarısında yüzde 1.5 seviyesinde olacağını, bu durumun ise bütün Euro Bölgesi büyümesi için katalizör vazifesi göreceğini öngörmektedirler.

Euro Bölgesi ekonomisi ve euro, 20 Temmuz 1999 tarihinde açıklandığına göre, Alman IFO endeksinin Haziran ayında iş güveni konusunda beklenmedik bir yükseliş göstermesiyle belirgin bir canlılık kazanmıştır. Euro Bölgesindeki eğilimlerin önemli bir göstergesi olan IFO endeksi, Haziran ayında, Mayıs'ta olduğu 90.4 düzeyinden 92.9 düzeyine çıkmıştır. IFO endeksinin yükselişi, 1 Ocak 1999 tarihindeki başlangıcından bu yana, sürekli olarak değer kaybeden euronun USD 1.0394'e, yani dolar karşısında bir ayda en yüksek düzeye yükselmesine neden olmuştur. IFO şimdiki durumda Japonya, Doğu Asya ve Rusya'daki durgunluk ve mali kargaşa nedeniyle, Almanya'nın ekonomik yavaşlamaya maruz kaldığı 1998 Eylülünden bu yana en yüksek noktasında bulunmaktadır.

İtalya'da Mayıs ayında endüstriyel üretimin yüzde 0.7 artması beklenirken, aksine, yüzde 0.3 azaldığı, bunun da ötesinde, endüstriyel üretimin Haziran ayında, 1998 Haziran ayı ile karşılaştırıldığında, yüzde 1.6 azaldığı, İtalya Ulusal İstatistik Kuruluşu (Istat) tarafından 6 Ağustos 1999 tarihinde bildirilmiş, bu suretle, İtalya'nın Euro Bölgesinin ekonomik büyümesinde en büyük engellerden biri olmaya devam ettiği şeklindeki görüş güçlenmiştir.

Bütün Euro Bölgesinde işsizlik oranının Haziran ayında bir önceki yılın aynı döneminde olduğu yüzde 10.9 seviyesinden yüzde 10.3'e düştüğü, 10 Ağustos 1999 tarihinde açıklanmıştır.

İngiltere Ulusal İstatistik Ofisi tarafından, İngiltere'de işsizlik sigortasından yararlanan kişi sayısının ölçüt alındığı işsizlik oranının, geçtiğimiz Mayıs ayında yüzde 4.5'ten yüzde 4.4'e düştüğü, bunun ise 1980 yılının Mart ayından bu yana en düşük düzey olduğu bildirilmiştir.

Euro Bölgesi para arzı (M3) yıllık artış hızının geçtiğimiz Haziran ayında bir ölçüde yavaşladığı; Mayıs ayında yüzde 5.2 olarak gerçekleşirken, Haziran'da yüzde 5'e düştüğü bildirilmiştir.

11 Ağustos 1999 tarihli basın bildirisini ile, ECB, 2000 yılına geçiş için nakit fazlası tutulmasına gerek görülmediğini; eurosistemin, banknot talebinde herhangi bir artış olması halinde bütün nakit gereksinimlerini karşılayabilecek şekilde donatıldığını açıklamıştır.

II.Fiyat İstikrarı İle İlgili Gelişmeler:

AB'nin İstatistik Bürosu Eurostat 22 Temmuz 1999 tarihinde, yıllık tüketici fiyatları enflasyonunun, Mayıs ayındaki yüzde 1 seviyesinden, Haziran ayında yüzde 0.9'a düştüğünü açıklamıştır. Bu rakamın, geçen Şubat ayından bu yana en düşük rakam olduğu bildirilmiştir.

Eurostat, İspanya'nın yıllık enflasyon oranının yüzde 2.1 olduğunu açıklamıştır; bu rakamın Euro Bölgesi için oldukça yüksek olduğu bilinmektedir. İspanya'nın yüksek enflasyon oranının düşürülmesinin, diğer Euro Bölgesi ülkeleriyle karşılaştırıldığında İspanya ekonomisinin eurosisteme uyum sağlama hızına bağlı olduğu, bir ECB yetkilisi tarafından açıklanmıştır.

İngiltere'de konut fiyatlarının patlama eğilimine girdiği, bu durumun ise ülke ekonomisi için tehlikeli sonuçlar doğurabilecek genel bir fiyat enflasyonuna yol açabileceği bildirilmiştir. Ülkede, şu andaki enflasyonun, Bank of England'ın Para Komitesinin hedeflediği yüzde 2.5 oranının altında gerçekleştiği; geçtiğimiz Haziran ayında ancak yüzde 2.2 olduğu belirtilmiştir.

Yunanistan'da yedi aylık (Ocak-Temmuz) enflasyon oranının Temmuz ayında yüzde 2.1 düzeyinde kalırken, yıllık ortalama enflasyon oranının ise, Temmuz'da yüzde 3.6 olduğu açıklanmıştır. Bu durumda, Yunanistan'ın EMU'ya katılımının yakın bir gelecek için söz konusu olamayacağı, analistler tarafından bildirilmektedir.

III.Faiz Oranları İle İlgili Gelişmeler:

29 Temmuz 1999 tarihli basın bildirisi ile, ECB, ana finansman işlemlerine (repo) uyguladığı faiz oranını yüzde 2.5, marjinal borçlanma kolaylıklarına uyguladığı faiz oranını yüzde 3.5 ve mevduat kolaylıklarına uyguladığı faiz oranını yüzde 1.5'te sabit tuttuğunu açıklamıştır.

ECB Başkanı Wim Duisenberg, piyasalara, ECB'nin, Euro Bölgesi ekonomisini iyileşmekte olarak değerlendirdiğini, faiz oranlarının yükseltilmesinin uzun sayılabilecek bir dönem için söz konusu olmamasına karşın, yine de oranların süresiz olarak bu kadar düşük seviyede kalmayacağını hatırlatmıştır.

ECB Yönetim Kurulu üyelerinden Eugenio Domingo Solans ise, son zamanlarda Euro Bölgesinde istikrarın sürdürülebilmesi için hiçbir riskin mevcut olmadığını, bütün Euro Bölgesi için parasal koşulların olumlu olduğunu ve faiz oranlarında bir artış konusunun şimdiki durumda tamamen devre dışı bırakıldığını açıklamıştır.

Euro Bölgesinde, enflasyonun kontrol altında tutularak, muhtemelen gelecek yıl yüzde 2 civarında seyretmesiyle, euro faiz oranlarında en azından 2000 yılının ilk çeyreğine kadar bir artırıma gidilmesi olasılığının zayıf olduğu öngörülmüştür.

AB'de yerleşik 41 bankanın yaptığı bir araştırmaya göre, bankaların yüzde 46'dan daha fazlasının, ECB'nin 2000 yılının ilk çeyreğinin sonunda faiz oranlarını artıracığı yönündeki beklentilerinin, Temmuz ayının ikinci yarısında ikiye katlandığı bildirilmiştir.

12 Ağustos 1999 tarihinde, Bank of England'ın, İngiltere ekonomisinin kısa dönemde düşük enflasyonla büyüme beklentisi içerisinde olabileceğini açıkladığı, fakat faiz oranlarında yapılabilecek bir sonraki değişikliğin artırım yönünde olacağını işaretlerini verdiği bildirilmiştir. Bank of England, kısa vadeli faiz oranlarını değiştirmeyerek yüzde 5 olarak bırakmıştır.

Almanya ve Fransa'dan sonra Avrupa'nın üçüncü büyük ekonomisi olan İngiltere ekonomisinin hız kazanmasının Bank of England'ın üzerinde faiz oranlarını beklenenden daha erken yükseltmesi için baskı yapabileceği, bununla birlikte, çok yakın bir gelecekte bir patlamanın beklenmediği belirtilmiştir.

Amerikan şirketleri açısından, euronun çok revaçta olduğu; tanınmış firmalardan, daha az bilinen orta ölçekli Amerikan şirketlerine kadar, Amerikalı borçluların, sermaye artırımını için Euro Bölgesinde düşük faiz oranlarından yararlanmakta oldukları bildirilmiştir.

VI.Döviz Kuru İle İlgili Gelişmeler:

ABD, Japonya ve Avrupa'da açıklanan ekonomik veriler, USD'nin diğer döviz cinsleri karşısında değer yitirmesine neden olmuştur. EUR/USD paritesi, güçlü teknik düzey olarak görülen 1.05'in kırılmasıyla, hızla değer kazanmış ve 1.07 düzeyine yükselmiştir. Bunda Temmuz ayı sonunda Amerikan ekonomisi GSYİH rakamının ikinci üç aylık dönemde yüzde 2.3 artış göstermesiyle gündeme gelen ekonomik yavaşlama değerlendirmeleri etkili olmuştur.

İngiltere Hazinesinin yaptığı bir ekonomik çalışmadaki tahminlere göre, İngiltere'nin EMU'ya nispeten kolay bir katılım gerçekleştirebilmesi için, poundun yüzde 20'nin üzerinde bir değer kaybına uğraması gerektiği bildirilmiş ve İngiltere'nin EMU'ya katılımı sırasında pound ne kadar yüksek olursa bu katılımın ekonomiye getireceği maliyetin o kadar yüksek olacağı da açıklanmıştır.

V.Borsa ve Tahvil Piyasaları İle İlgili Gelişmeler:

Avrupa borsalarının, Mart sonlarından bu yana, telekomünikasyon ve teknoloji hisselerinin düşmeye devam etmesi nedeniyle en düşük düzeylerine indikleri bildirilmiştir.

Temmuz ayının ikinci yarısında açıklanan verilerin Euro Bölgesi ekonomik büyümesinde hızlanmaya işaret etmesi ve Amerika'da FED'in ekonomik büyümeyi frenlemek için faiz yükseltmeye gideceği yönündeki beklentiler, euronun 1.07 seviyesine yükselmesine neden olmasına rağmen Euro Bölgesi tahvilleri bu durumdan beklenen desteği görememiştir. Ancak ECB'nin para politikası uygulamasını değiştirmesiyle döviz piyasalarında dolar ve euro paritesi arasındaki birebir hareketin büyük ölçüde kırıldığı görülmektedir.

ABD sermaye piyasası için avantajlı olan Euro Bölgesi nominal faiz oranı, 10 yıl vadeli bonolarda 100 b.p.'ye kadar düşmüştür.

Euro Bölgesinde beklenenin üzerinde gerçekleşen gelişme ve Amerikan doları karşısında yitirilen getiri "spread"lerinin euronun daha da yükseleceğinin göstergesi olacağı bildirilmiştir.

VI.Dış Ticaret Verilerine İlişkin Gelişmeler:

ECB'den 26 Temmuz 1999 tarihinde yapılan açıklamaya göre, Euro Bölgesi cari işlemler fazlası, Mayıs ayında 2.5 milyar euro olarak gerçekleşmiştir ki, bu tutar, 1998 Mayıs ayına göre 3.9 milyar euro daha düşüktür. ECB'ye göre cari işlemler fazlasındaki bu düşüş, mal ve hizmet fazlasında meydana gelen bir azalmadan kaynaklanmaktadır. ECB, bu kayda değer azalmaya rağmen, 1999 yılının ilk beş ayı için kümülatif cari işlemler fazlasının 18.5 milyar euro olarak gerçekleştiğini, bunun ise bir önceki yılın aynı döneminde gerçekleşen 19.4 milyar ECU tutarındaki cari işlemler fazlasından çok az düşük olduğunu açıklamıştır.

İş güveni araştırmalarının, euronun yükselişini desteklemekte olduğu, ancak ekonomistlerin, euronun ihracat artışını engellemesinden endişe ettikleri bildirilmiştir.

Bundesbank'ta 1 Eylül 1999 tarihinde başkan olarak göreve başlayacak olan Ernst Welteke, euronun çok güçlü olmasını istemediklerini, zira bunun, Almanya'nın ihracat ekonomisini zayıflatma riski taşıdığını bildirmiştir.

10 Ağustos 1999 tarihinde açıklanan verilere göre, Almanya'da ihracatın Haziran ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 4.6 arttığı, bunun ise beklenenin üzerinde olduğu bildirilmiştir. Almanya Federal İstatistik Ofisinin bildirdiğine göre, Haziran ayında ticaret fazlası Mayıs'ta olduğu 6.7 milyar marktan 13.6 milyar marka çıkmıştır. Bunun da ticaret fazlasının 1998 Kasım ayından beri gösterdiği en yüksek düzey olduğu belirtilmiştir. Ekonomistler, rakamların, yılın ilk yarısında euronun dolar karşısında ihraç ürünlerini ucuzlattığını, ihracatın artmasının Almanya ekonomisinin büyümesini bu yıl gerçekleşen yüzde 1.5 seviyesinden, gelecek yıl yüzde 2.5'e çıkaracağını söylemektedirler.

VII.Diğer Gelişmeler:

İngiltere Başbakanı Tony Blair, kendisine EMU üyeliğinin ertelenmesi yolunda gelen önerileri 27 Temmuz 1999 tarihinde kesin olarak geri çevirmiştir. Bu suretle, İngiltere'de EMU üyeliği konusunda aylar süren belirsizlik döneminden sonra, artık herhangi bir kuşkuya yer kalmamış bulunmaktadır.

Avrupa Komisyonunun, AB üyesi devletlerden, ulusal paralar ve euro banknotların ve madeni paraların birlikte tedavül edecekleri dönemin, olası karışıklıkları asgari seviyede tutmak için, olabildiğince kısaltılmasını talep edeceği bildirilmiştir. Bilindiği gibi, bu süre, evvelce 1 Ocak - 30 Haziran 2002 arası olmak üzere altı ay olarak saptanmıştı.

İsveç Hükümetinin, İsveç'in EMU'ya katılımında gerçekleştirilecek referandum için bir tarihin belirlenmesi konusunda gittikçe yoğunlaşan baskılara maruz kaldığı ve İsveç'in 2002 yılında EMU'ya katılımını mümkün kılacak referandumun önümüzdeki sonbahar aylarında yapılmasının beklendiği bildirilmiştir.